بسمه تعالی

اداره آموزش وپرورش شهرستان دزفول

مشخصات دانش آموز	مشخصات امتحان	زمان و تاریخ امتحان		مهر آموزشگاه سپیده کاشانی
شماره کارت:	درس:علوم و فنون۳	روز:	مدت: ۹۰دقیقه	
نام:	رشته:انسانی	تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/	سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴	
نام خانوادگی:	پایه:دوازدهم	ساعت:۸صبح		

نام و نام خانوادگی دبیر:خانم محمدی خواه

ردیف	سوالات	بارم
	الف)تاریخ ادبیات ۲ نمره	
۱	**واژه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.** الف) نشاط اصفهانی از نظر (غزل‌سرایی ـ قصیده‌سرایی) در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است. ب) (مشتاق اصفهانی ـ صبای کاشانی) در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند، با همراهی چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.	۰/۵
۲	**ویژگی‌های زیر درباره کدام شاعر است؟** الف) وی در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده و مضامین وطنی، سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است. ب) تحت تأثیر شاعران گذشته، به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.	۰/۵
۳	**قرار نگرفتن در ردیف شاعران آزادی‌خواه مشروطه، ویژگی کدام شاعر دوره بیداری است؟**	۰/۲۵
۴	**نام نویسندگان آثار ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (در ستون ب یک مورد اضافی است)** «الف»: الف) داستان باستان؛ ب) خداوندنامه؛ ج) تاریخ تطور نظم فارسی «ب»: ۱- محمدباقر میرزاخسروی؛ ۲) ملک‌الشعرای بهار؛ ۳) صبای کاشانی؛ ۴) میرزا حسن‌خان بدیع	۰/۷۵
	ب)سبک شناسی ۲ نمره	
۵	**در جاهای خالی کلمات مناسب بنویسید.** الف) مفهوم آزادی در شعر دوره بیداری، مترادف با ..... است. ب) گرایش به قالب‌های کم‌کاربرد یا نوین، به‌تدریج زمینه را برای ..... فراهم کرد.	۰/۵
۶	**از بارزترین ویژگی‌های ادبیات دوره بیداری توجه به مردم است. یکی از شاعرانی را که در این حوزه شاخص است نام ببرید.**	۰/۲۵

صفحه اول از ۲

www.-kanoon.ir

۷	**موارد زیر بیانگر کدام یک از سطوح (زبانی ـ ادبی ـ فکری) شعر در قرن‌های دوازدهم و سیزدهم است؟** الف) نگرش شاعران و نویسندگان از کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی به جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی تغییر کرد ب) بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی از جمله واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد.	۰/۵
۸	**کدام شاعر با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماند؟** الف) ملک‌الشعرای بهار ب)نسیم شمال ج)عارف قزوینی د)میرزاده عشقی	۰/۲۵
۹	**توجه به کدام قالب‌های شعری ملک الشعرا بهار و ادیب الممالک فراهانی بیشتر است؟**	۰/۵
	پ)موسیقی شعر ۶ نمره	
۱۰	**برای هر یک از بیت‌های زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید.** الف) محمد کافرینش هست خاکش / هزاران آفرین بر جان پاکش (همسان / ناهمسان) ب)راستی کن که راستان رستند / راستان در جهان قوی دستند (همسان / ناهمسان) ج) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست / طبیب جان خرابم کسی ورای تو نیست (همسان / ناهمسان)	۰/۷۵
۱۱	**وزن واژه «اولین» پایه آوایی مصراع «شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست» کدام است؟** الف) مفاعلن ب)فاعلاتن ج) فعلاتن د) مفعول	۰/۲۵
۱۲	**مصراع «کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت» با کدام گزینه هم‌وزن است؟** الف) جز توبه ره دگر نمی‌دانم ب) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین ج) بگشای لب که قند فراوانم آرزوست د) دلم سر به هامون رها می‌پسندد	۰/۲۵
۱۳	**کدام بیت دو بُرش آوایی دارد؟** الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) گشته‌ام در جهان و آخر کار دلبری برگزیده‌ام که مپرس	۰/۲۵
۱۴	**با توجه به بیت به پرسش‌ها پاسخ دهید.** آتش حب‌الوطن چو شعله فروزد از دل مؤمن کند به مجمره اسپند الف) مصراع اول بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و نشانه‌های هجایی آن را بنویسید. ب) وزن بیت را بنویسید. **تقطیع هجایی مصراع اول** **نشانه هجایی مصراع اول** **وزن**	۱/۵
۱۵	**با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** الف)بیچارگی ورا چو دیدند / در چاره‌گری زبان کشیدند ب)چه اختیار زبانی مشترکی با بیت زیر دارد؟ خلد گر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری‌که در دل نشیند	۰/۷۵

www.KanoonFi.ir

۱۶	**مصوت بلند/و/در چه صورت همیشه بلند تلفظ میشود ؟**	۰/۲۵
۱۷	**بیت زیر چند حذف همزه دارد؟** «گفت:ای پسر این نه جای بازی است/بشتاب که جای چاره سازی است»	۰/۲۵
۱۸	**در کدام بیت اختیارات شاعری زبانی حذف همزه،تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند و بلند به کوتاه وجود دارد ؟** **الف)پس سوی کاری فرستاد آن دگر/تا از این دیگر شود او با خبر** ب)پیش کمان ابرویش لابه همی کنم؛/گوش کشیده است و از آن گوش به من نمی کند	۰/۲۵
۱۹	**در کدام پایه آوایی بیت زیر اختیار تغییر کمیت مصوت به کار رفته است؟** نه سبو پیدا در این حالت، نه آب / خوش ببین والله اعلم بالصواب .	۰/۵
۲۰	**تقطیع گزینه‌های زیر با کدام اختیار زبانی مطابقت دارد؟** الف) جادویی (_U_) ب) بهانه (U_ _)	۰/۵
۲۱	**اختیار زبانی به کار رفته در بیت زیر را بنویسید. این اختیار در چندمین هجای بیت رخ داده است؟** نکوشْ مکن چرخ نیلوفری را / برون کن ز سر باد و خیره‌سری را	۰/۵
	زیبایی شناسی ۷ نمره	
۲۲	**توضیح زیر درباره کدام آرایه است؟ آن را کاملاً در بیت زیر مشخص کنید.** زیبایی‌آفرینی این آرایه در تعامل واژه‌هاست که خواننده از دریافت این ارتباط معنایی لذت می‌برد. هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها	۱
۲۳	**در ابیات زیر کدام بیت تلمیح دارد؟ آن را توضیح دهید.** الف) مه روشن میان اختران پنهان نمی‌ماند / میان شاخه‌های گل مشو پنهان که پیدایی ب) حرفی است این که خضر به آب بقا رسید / زین چرخ دل سیه، دم آبی ندید کس	۰/۷۵
۲۴	**درباره آرایه ادبی به کار رفته در بیت زیر توضیح دهید.** نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت / متحیرم چه نامم شه ملک لافتی را	۰/۵
۲۵	**شاعر در کدام بیت از موضوع متفاوتی برای ساخت تلمیح استفاده کرده است؟** الف) عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس / عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا ب) چون جواب احمق آمد خامشی / این درازی در سخن چون می‌کشی ج) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل د) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ/ نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا	۰/۲۵
۲۶	**کدام بیت‌ها به یک واقعه تلمیح دارند؟ آن واقعه را بنویسید.** الف) در آینه دوباره نمایان شد / با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ «أنا الحق» / ورد زبان اوست ب) گفت آن یار کز او گشت سرِ دار بلند/ جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد ج) یار بی‌پرده از در و دیوار / در تجلّی است یا اولی الابصار	۱
۲۷	**تضمین را در نمونه‌های زیر مشخص کنید.** الف) چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت ب) بهر این فرمود رحمان ای پسر / کل یوم هو فی شأن ای پسر	۰/۵

۲۸	**حافظ در ابیات زیر شعر کدام شاعران را تضمین کرده است؟** الف) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی ب) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم	۰/۵
۲۹	**در کدام بیت آرایه‌های تلمیح و تضمین وجود دارد؟** الف) بمیر ای دوست پیش از مرگ گر می زندگی خواهی / که ادریس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما ب) ایوب با چندین بلا کاندر بلا شد مبتلا / پیوسته این بودش دعا «الصبر مفتاح الفرج»	۰/۲۵
۳۰	**برای ابیات ستون «الف»، آرایه مناسب از ستون «ب» انتخاب کنید.** الف) این مه که چون منیژه لب چاه می‌نشست / گریان به تازیانه افرسیاب رفت — ۱) مراعات نظیر ب) دستم نداد قوت رفتن به پیش دوست / چندی به پای رفتم و چندی به سر شدم — ۲) تضمین ج) مکن گریه بر گور مقتول دوست / قُلِ الحمدالله که مقتول اوست — ۳) تلمیح	۰/۷۵
۳۱	**شاعر در کدام گزینه توانسته است مقصود خود را بهتر بیان کند و آگاهی خود را از موضوعات مختلف به بهترین وجه نشان داده است؟** الف) درویش به معرفت نیارامد تا فقرش به کفر انجامد / کاد الفقر أن یکون کفرا ب) چند آن همه دیروز؟ چرا این همه امروز؟ / دستی به فراوانی فردا برسانیم	۰/۲۵
۳۲	**در کدام گزینه هر دو آرایه داخل کمانک درست است؟** الف)از اسب پیاده شو.بر نطع زمین رخ نه/زیر پی پیلش بین شهمات شده نعمان (تلمیح-مراعات نظیر) ب)آتش ام نیست که از شعله آن خندد شمع /آتش آن است که در خرمن پروانه زدند (تشبیه-مراعات نظیر)	۰/۲۵
	ث)تحلیل متن ۴ نمره	
۳۳	**به پرسش های زیر درباره شعر فرخی یزدی پاسخ دهید.** آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی/دست خود ز جان شستم از برای آزادی در محیط طوفان زا ماهرانه در جنگ است/ناخدای استبداد با خدای آزادی الف)منظور شاعر از ((محیط طوفان)) چیست ؟ ب)چه ویژگی بارز فکری در شعر او نمایان است؟	۰/۵
۳۴	**با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید.** غلغلی انداختی در شهر تهران قلم/خوش حمایت می کنی از شروع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم/مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم نیستی آزاد در ایران ویران ای قلم الف)برای شعر دو ویژگی بنویسید ب)وزن شعر همسان است یا ناهمسان؟ ج)اختیار شاعری زبانی در چندمین هجای رکن اول مصراع چهارم دیده می‌شود؟	۱

صفحه چهارم متون ۳

www.kanoon.ir

۳۵	**با توجه به متن زیر از کتاب «چرند و پرند»، به سؤالات زیر پاسخ دهید.** ننه، هان! این زمین رو چیه؟ رو شاخ گاو.گاو روی چه؟ روی ماهی. ماهی روی چه؟ روی آب. آب روی چه؟ وای وای! الهی روده ات ببره، چقدر حرف می‌زنی؟! حوصله‌ام سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! الف) نام نویسنده متن کیست؟ ب) دو مورد از ویژگی‌های زبانی متن را بنویسید.	۰/۷۵
۳۶	**با توجه به شعر عارف قزوینی به سؤالات زیر پاسخ دهید.** ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است فکری ای هم‌وطنان در ره آزادی خویش بنمایید که هر کس نکند مثل من است خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد زاشک ویران کنش آن خانه که بیت‌الحزن است جامه‌ای کو نشود غرقه به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است الف) شعر متعلق به کدام دوره و یا سبک است؟ ب) براساس ویژگی‌های زبانی دوره شاعر، بارزترین مشخصه زبانی شعر چیست؟ ج) با توجه به شعر، دو ویژگی فکری شعر زمان شاعر را بنویسید. د) برای «سطح ادبی»، یک تلمیح بنویسید.	۱/۵
۳۷	**در متن زیر یک واژه بیابید که فارسی و عربی نباشد؟** آن بزرگ مرد از آن یکه اشخاص بود که به قابلیت خود بدون اسباب و مساعدت خارجی از پستی به بلندی رسید. او از نوادر دهر بود که کارهای امیرنظام از ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیه و اضافه کردن دخل بر خرج را سر و سامان بخشید.	۰/۲۵
	«پیروز و سربلند باشید» جمع نمرات:	۲۰

صفحه پنجم فنون ۳